

V. DUSZPASTERSTWO LITURGICZNE

Odpowiedzi na pytania skierowane do Komisji

1. „Bracia i siostry” w pierwszej formule Aktu pokuty

Pytanie:

Pragnę zwrócić się z pytaniem dotyczącym Aktu pokuty w czasie Mszy św. Otóż stosując pierwszą formułę, wypowiadamy następujące słowa: „Spowiadam się Bogu wszechmogącemu i wam bracia i siostry...”. Czy w Mszach świętych sprawowanych w seminarium duchownym, gdzie są sami mężczyźni, po słowach „i wam bracia” dodaje się „i siostry”? Nigdzie nie mogłem znaleźć jasnej odpowiedzi na powyższy problem.

ks. Mirosław Kuczała

Odpowiedź:

To prawda, że nie ma rubryki liturgicznej, w której można by znaleźć jasną odpowiedź na to pytanie, które często powraca. Jednak kierując się intuicją oraz zasadą analogii, która w liturgii jest bardzo pomocna i często stosowana, należy uznać, że gdy uczestnikami Mszy św. są wyłącznie mężczyźni i nie ma kobiet, wówczas powinno się używać formuły odpowiadającej faktycznej sytuacji zgromadzenia liturgicznego i opuścić w akcie pokutnym słowo „siostry”.

Ks. K. Konecki

2. Błogosławieństwo wody chrzcielnej podczas Liturgii Wigilii Paschalnej

Pytanie:

Czy dozwolone jest błogosławieństwo wody chrzcielnej podczas Liturgii Wigilii Paschalnej, podczas której nie udzielany jest chrzest. W kościele tym nie ma także chrzcielnicy. Wiem, że można zastąpić ten obrzęd błogosławieństwem wody do pokropienia, ale czy nie lepiej jest pobłogosławić wodę chrzcielną i przechowywać ją w godnym miejscu i używać jej podczas chrztów w późniejszym czasie?

Serdeczne Bóg zapłać za odpowiedź!

Bartłomiej Rochowiak

Odpowiedź:

Dozwolone jest błogosławieństwo wody chrzcielnej podczas Liturgii Wigilii Paschalnej także wtedy, gdy nie udzielany jest sakrament chrztu lecz pod warunkiem, że w kościele znajduje się chrzcielnica. Rubryki mszalne mówią bowiem wyraźnie, że po zakończonym obrzędzie błogosławieństwa wodę należy zanieść do chrzcielnicy. Trudno wyobrazić sobie inne odpowiednie miejsce, w którym można byłoby przechowywać wodę chrzcielną przez cały okres paschalny. Zresztą sakrament chrztu powinien być zwykle udzielany w kościołach parafialnych, a te muszą posiadać

chrzcielnicę. W *Obrzędach chrztu dzieci* czytamy: „Aby jaśniej było widać, że chrzest jest sakramentem wiary Kościoła, oraz sakramentem włączenia do ludu Bożego, należy go udzielać zwykle w kościele parafialnym, w którym powinna znajdować się chrzcielnica” (nr 10).

Ks. Krzysztof Konecki

3. Wielkopiątkowa modlitwa wiernych (za Żydów)

Pytanie:

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Jakiś czas temu natknąłem się na informację, zamieszczoną w Internecie, że zostało poprawione tłumaczenie modlitwy za Żydów z wielkopiątkowej modlitwy wiernych. Chodzi o łacińskie sformułowanie „populus prioris acquisitionis”, które przetłumaczono w polskiej edycji Mszału Rzymskiego jako „naród niegdyś wybrany”. Liturgiści podają, że wierniejszym i bardziej poprawnym teologicznie jest tłumaczenie „naród pierwszego wybrania”. Czy jest to prawda, i czy jest jakiś dokument, który ogłasza tą zmianę?

Szukając potwierdzenia tej zmiany w Internecie, znalazłem jedynie komunikaty powołujące się na KAI, informujące, że ta zmiana nastąpiła na 348. zebraniu plenarnym KEP w Łomży. I że tłumaczenie poprawione będzie odmawiane we wszystkich kościołach od 2010 roku. Jeżeli mnie pamięć nie myli, nie stało się tak rok temu, w kościele, w którym uczestniczyłem w Liturgii Męki Pańskiej, dlatego chciałbym poinformować proboszcza o zaistniałej zmianie, jednak nie mogę znaleźć wiarygodnego źródła tej korekty, tj. jakiegoś dokumentu.

Dawid Łukasik

Odpowiedź:

Szanowny Panie Dawidzie!

Dziękuję za przesłany mail i odpowiadam na przedstawione pytania:

Na zebraniu biskupów diecezjalnych 2 maja 2009 r. na Jasnej Górze przedstawił projekt poprawionego tłumaczenia wielkopiątkowej modlitwy

VI. ZA ŻYDÓW

Módlmy się za Żydów, do których najpierw Pan Bóg nasz przemówił, aby pomógł im wzrastać w miłości Jego Imienia i w wierności Jego przymierzu.

Modlitwa w ciszy. Po niej kapłan śpiewa:

Wszchemogący, wieczny Boże, Ty dałeś swoje obietnice Abrahamowi i jego potomstwu; + wysłuchaj łaskawie próśb Twego Kościoła, * aby lud, który jako pierwszy nabyłeś na własność, mógł osiągnąć pełnię odkupienia. Przez Chrystusa, Pana naszego. W. Amen.

Ten tekst został przyjęty przez biskupów na 348. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Łomży, w dniu 20 czerwca 2009 r. i przesłany do Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów do Rzymu celem uzyskania *recognitio*.

Po otrzymaniu odpowiedzi z Rzymu uczestnikom 352. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski w Olsztynie, w dniu 18 czerwca 2010 r. przekazana została informacja, że Kongregacja nie zatwierdziła tekstu poprawionej wielkopiątkowej modlitwy za Żydów, która została przyjęta na Zebraniu Plenarnym KEP w Łomży, wyjaśniając, że nie ma zwyczaju zatwierdzać poszczególnych modlitw mszału i oczekuje na tłumaczenie całego trzeciego wydania Mszału rzymskiego.

Prace nad tłumaczeniem całości mszału jeszcze trwają.

Serdecznie Pana pozdrawiam

Bp Stefan Cichy

4. Komunia św. poza Mszą, homilia i inne

Pytania:

Pyt. 1. W związku z Wielkim Postem obserwuje się w parafiach, iż po nabożeństwie Drogi Krzyżowej udziela się Komunii Świętej wiernym. Bardzo często nabożeństwo Drogi Krzyżowej kończy się przed celebracją Eucharystii. Czy jest **poprawne udzielanie wiernym Komunii Świętej?**

Pyt. 2. Podczas wielkopostnej spowiedzi św. również udziela się wiernym Komunii Świętej. Czy jest to poprawne?

Pyt. 3. Podczas tegorocznej Środy Popielcowej obrzęd posypania głów popiołem zastąpiło „umazanie wiernych w błotku”, tzn. ksiądz w kazaniu mówił, iż tak jak ubrudzimy się, to trzeba się obmyć a tutaj jak się ubrudzimy w grzechach, trzeba się oczyścić. Zaznaczam, iż ma to miejsce podczas Mszy Świętej. Kapłan nie widzi różnicy posypania głów popiołem a umazanie błotkiem. Twierdząc iż przemawiają raczej duszpasterskie bardziej ma ten znak dotrzeć do młodzieży.

Pyt. 4. Wyznanie wiary podczas liturgii. Młodzież na kartkach napisała: „Kim dla nich jest Jezus?”. Podczas Mszy odpowiedzi przeczytano jako Wyznanie wiary. Ja sądzę, iż jest to **niepoprawne**. Proszę o rozstrzygnięcie.

Pyt. 5. Kwestia dawania świadectw osób świeckich podczas Mszy Świętej. Bardzo często jest ono po krótkim rozważaniu księdza po Ewangelii (powiedzmy, krótkie kazanie i świadectwo osoby). Uważam, iż miejsce świadectwa jest albo po modlitwie po Komunii albo w czasie ogłoszeń duszpasterskich. Bardzo proszę o rozstrzygnięcie. Zwłaszcza iż świadectwa osób są często w ramach tzw. „nowej ewangelizacji w parafii”.

Pytania zadane przez różne osoby

Odpowiedzi:

ad.1 i 2.

Księga liturgiczna *Komunia Święta i kult tajemnicy eucharystycznej poza Mszą Świętą* (Katowice 1985) pozwala na udzielanie Komunii Świętej poza Mszą Świętą (nr 14), to jednak należy wziąć pod uwagę nr 13, który stwierdza: *Udział w ofierze*

eucharystycznej jest doskonalszy, gdy Komunię sakramentalną przyjmuje się w czasie Mszy Świętej. Przyjęcie przez wiernych Ciała Pańskiego bezpośrednio po Komunii kapłana jaśniej uwidacznia ich udział w tej ofierze. Kiedy nabożeństwo Drogi krzyżowej kończy się przed Mszą Świętą, wtedy lepiej jest wyjaśnić wiernym, którzy chcą przystąpić do Komunii Świętej, aby uczynili to podczas Mszy Świętej (por. nr 13). Trzeba też wziąć pod uwagę sytuację na wioskach, gdzie koniec nabożeństwa zbiega się z np. z rozkładem jazdy autobusów i wierni nie mogą już uczestniczyć w celebracji Mszy Świętej. Wtedy można ewentualnie zastosować nr 14.

Jeśli jednak ten casus nie występuje, należy formować wiernych do przyjmowania Komunii Świętej podczas Mszy Świętej.

Bardzo dobrze jest, jeśli są organizowane czasowo sposobności przystępowania do spowiedzi. Jednak łączenie z nią Komunii Świętej (bez Mszy Świętej) nie ma większego uzasadnienia, chyba że chodzi o osoby starsze i chore. W takiej sytuacji również można by rozwiązać ten problem i pomyśleć o celebrowaniu Mszy Świętej dla tej grupy wiernych, np. o zorganizowaniu sakramentu pokuty, po którym nastąpi celebracja Mszy Świętej (por. nr 13).

ad. 3.

W tradycji symboliki chrześcijańskiej występuje popiół a nie błoto. Wystarczy sięgnąć do Pisma Świętego, aby przekonać się o tym. Oto kilka przykładów: 1. Moc oczyszczająca: Hbr 9,13. 2. Przemijalność i grzeszność: Rdz 3,19; Hi 42,6; Mt 11,21. 3. Stąd posypanie głów popiołem: Jdt 4,11-15; 9,1; Ez 27,30.

Popiół jest dla chrześcijanina symbolem przemijalności, ale tym samym stanowi pierwszy krok ku nieprzemijalności. Pokuta jest po to, aby dokonać refleksji nad swoim życiem, zadośćuczynić Bogu i ludziom za grzechy, a w konsekwencji rozpocząć nowe życie, wiodące do wieczności, w której się w pełni realizuje. Można by zatem tutaj mówić o eschatologii rozpoczynającej się w teraźniejszości ziemskiej.

Brudzenie kogoś błotem (nawet pochodzącym ze zmieszania popiołu z wodą) nie występuje w symbolice chrześcijańskiej i nie ma żadnego uzasadnienia. Dorośłe próby tworzenia własnej symboliki świadczą o braku znajomości teologii.

ad. 4.

Wyznanie wiary podczas Mszy Świętej nie jest sprawą indywidualną i subiektywną. Liturgia nie jest prywatną czynnością, lecz obrzędem Kościoła (por. KL 26). Zatem Credo nie może być wypowiedziane przez nikogo w sposób dowolny. Katechizm Kościoła katolickiego stanowi wykładnię tej prawdy: Kto mówi „Wierzę”, mówi: „Przyjmuję to, w co my wierzymy”. Komunia w wierze potrzebuje wspólnego języka wiary, normatywnego dla wszystkich i jednoczącego w tym samym wyznaniu wiary (KKK 185). Symbol wiary jest więc znakiem rozpoznawczym oraz znakiem jedności między wierzącymi (KKK 188). Św. Cyryl Jerozolimski wyjaśnia streszczenie wiary zawarte w Credo : Ta synteza wiary nie została ułożona według ludzkich opinii, wybrane z całego Pisma Świętego najważniejsze elementy podają w całości jedną naukę wiary. Jak ziarno gorczycy zawiera w maleńkim nasionku wiele gałęzi, tak samo streszczenie wiary zamyka w kilku słowach całe poznanie prawdziwej pobożności zawartej w Starym i Nowym Testamencie (KKK 186). Za-

tem *jedność Kościoła pielgrzymującego* jest zapewniana także przez widzialne więzy komunii: - wyznanie jednej wiary otrzymanej od Apostołów (KKK 815). Obecnie Mszał rzymski podaje dwie formuły *Wyznania wiary*: *Symbol Apostolski* i *Symbol Nicejsko-konstantynopolitański* (*Missale Romanum, editio typica tertia*, Typis Vaticanis 2002, s. 512 – 514). W Mszy Świętej połączonej z chrztem lub bierzmowaniem, a także podczas liturgii Wigilii Paschalnej jest *Wyznanie wiary* (zawarte w przyrzeczeniach chrzcielnych) pochodzące z *Tradycji Apostolskiej* Hipolita Rzymskiego.

Na podstawie tego co wyżej zostało podane inne formy *Wyznania wiary* są niedopuszczalne. Instrukcja *Redemptionis sacramentum* (25.03.2004) wyjaśnia: *We Mszy Świętej oraz w innych celebracjach świętej liturgii nie wolno używać Symbolu, czyli Wyznania wiary, którego nie ma w prawnie zatwierdzonych księgach liturgicznych* (nr 69).

ad. 5.

Na temat homilii i świadectw bardzo wyraźnie mówi *Instrukcja o niektórych kwestiach dotyczących współpracy wiernych świeckich w ministerialnej posłudze kapłanów* (L'Osservatore Romano, wyd. polskie, 12(208) 1998, 30-40). Tam w *Rozporządzeniach praktycznych*, art.3, §1 jest wyraźnie mowa, że funkcja głoszenia homilii *jest zastrzeżona dla osoby, która otrzymała sakrament święceń, przez co nawet biskup diecezjalny nie ma prawa dyspensować od tego przepisu kanonicznego, jako że nie jest to ustawa czysto dyscyplinarna, lecz dotycząca funkcji nauczania i uświęcania, ściśle ze sobą powiązanych*. Art.3, §2 dodaje jednak: *Dopuszczalne jest wprowadzenie do liturgii krótkiego komentarza, pozwalającego ją lepiej zrozumieć, a także – w wyjątkowych przypadkach – ewentualnych świadectw, które powinny być zawsze dostosowane do przepisów liturgicznych i składane podczas liturgii eucharystycznych sprawowanych ze szczególnych okazji (np. dzień seminarium, dzień chorego, itp.), jeśli rzeczywiście mogą one być przydatne do zobrazowania homilii wygłoszonej jak zwykle przez celebransą. Te komentarze i świadectwa nie powinny przybierać takiej formy, która zatartaby różnice między nimi a homilią*. Należy też wziąć pod uwagę, co ma stanowić treść samej homilii. Instrukcja *Redemptionis sacramentum* w nrze 67 podaje, że homilia powinna ukazywać tajemnice zbawienia wynikające z czytań biblijnych i tekstów liturgicznych, komentować stałe lub zmienne teksty Mszy Świętej albo inne obrzędy Kościoła. Zadaniem homilii jest prowadzenie do Chrystusa, jako najważniejszej podstawy ekonomii zbawienia. Interpretując teksty biblijne należy je osadzić w kontekście liturgicznym.

Z tych wszystkich wypowiedzi Kościoła jasno wynika, kto jest upoważniony do głoszenia homilii i jaka powinna być jej treść. Casus tzw. *świadectw* aczkolwiek jest ujęty w *Instrukcji o niektórych kwestiach...*, to należy stosować go bardzo, a to bardzo rzadko (*w wyjątkowych przypadkach*). *Świadectwo* stanowi, jak gdyby, przykład i obraz w homilii, a więc nie może przybierać formy samej homilii lub ją pomijać. Stąd najlepszym momentem wygłaszania *świadectw* podczas Mszy Świętej jest czas po modlitwie po komunii. Jeśli, tak jak Ksiądz pisze, *świadectwa są w ramach tzw. nowej ewangelizacji*, to rzeczywiście ich miejsce jest jak najbardziej

po zakończonych obrzędach komunijnych, a przed błogosławieństwem. Tłumacząc się *nową ewangelizacją*, nie można wprowadzać nowych zwyczajów do liturgii, które byłyby niezgodne z teologiczną myślą Kościoła, a tym samym zaprzeczeniem istoty *nowej ewangelizacji*.

Z braterskim pozdrowieniem w Chrystusie Panu

ks. Jacek Nowak SAC

5. Msza św. i wystawienie Najśw. Sakramentu

Pytanie:

Kilka lat temu uczestniczyłem w Wigilii Paschalnej. Zdziwił mnie fakt, że Msza święta odprawiana była wobec wystawionego Najświętszego Sakramentu w tzw. Grobie Pańskim, w nawie bocznej kościoła. Co więcej, ponieważ w tej parafii procesja rezurekcyjna odbywa się o poranku Niedzieli Wielkanocnej, Najświętszy Sakrament pozostał wystawiony w zamkniętym kościele. Wiem, że w przed Vaticanum II rubryki pozwalały na sprawowanie Eucharystii wobec Jezusa Chrystusa Eucharystycznego. Czy kanony te wciąż obowiązują?

Marcin Juraha

Odpowiedź:

Księga liturgiczna *Komunia Święta i kult tajemnicy eucharystycznej poza Mszą Świętą* (Katowice 1985) wyraźnie wyjaśnia Pańskie pytania. Nr 59 wspomnianej księgi podaje: *Podczas wystawienia Najświętszego Sakramentu nie wolno odprawiać Mszy Świętej w tej samej nawie kościoła lub kaplicy*. Ponadto nr 64 stwierdza: *Tam gdzie ze względu na brak odpowiedniej liczby adorujących wystawienie nie może odbywać się bez przerwy*. Stąd w *Mszale rzymskim dla diecezji polskich* (Poznań 2009) występuje wyraźny przepis: *Przed rozpoczęciem Wigilii Paschalnej należy zakończyć adorację przy Grobie Pańskim. Kapłan lub diakon (...) wyjmuje Hostię z monstrancji i chowa ją w tabernakulum Grobu Pańskiego* (s.148). *Jeżeli procesja rezurekcyjna odbywa się rano, po Wigilii Paschalnej można wystawić Najświętszy Sakrament na całą noc albo na kilka godzin wieczornych i porannych przed procesją* (s. 182).

Wynika zatem jasno z prawodawstwa liturgicznego, że Wigilii Paschalnej nie wolno celebrować przy wystawionym Najświętszym Sakramencie, ani pozostawiać go w zamkniętym kościele bez adorujących osób.

Po Soborze Watykańskim II nie wolno celebrować Mszy Świętej przy wystawionym Najświętszym Sakramencie, ponieważ wynika to z teologicznego rozumienia stopniowego objawiania się obecności Chrystusa w liturgii: 1. w zgromadzeniu liturgicznym, 2. w osobie celebransa, 3. w czytanim słowie Bożym, 4. w sakramencie (por. KL 7; *Komunia Święta...*, nr 6). Dlatego nie może być od początku Najświętszego Sakramentu, ponieważ w celebracji Mszy Świętej dochodzi się do niego stopniowo.

Życzę wielu radości wypływających z przeżywania i celebrowania Triduum Paschalnego

ks. Jacek Nowak SAC

6. Krzyż z czerwoną stułą

Pytania:

Mam pytanie odnośnie obecności krzyża (paschalnego, z czerwoną stułą), podczas Triduum – Wigilii Paschalnej.

W jakim momencie wraca On z powrotem po tzw. usunięciu w Wielki Czwartek. Chodzi o krzyż procesyjny-ołtarzowy. Kiedy można już go umieścić tam, gdzie przebywa niemal cały rok i kiedy (najwcześniej) użyć, np. procesja wyjścia w Wigilię Paschalną? Gdzie powinien przebywać w Wigilię Paschalną, bądź po Wigilii? Jakie dokumenty wytyczne o tym mówią?

Maciej Szczepański

Odpowiedź:

Zgodnie z tym, co mówią rubryki *Mszалу rzymskiego* (s. 182) krzyż paschalny przyozdobiony czerwoną stułą zostaje przekazany ministrantowi przy grobie Pańskim po zakończeniu Wigilii Paschalnej i jest niesiony podczas procesji rezurekcyjnej wraz z figurą Zmartwychwstałego. Po powrocie procesji do głównego ołtarza, krzyż i figurę ustawia się **obok** ołtarza (**nie na**). Czerwona stuła na krzyżu oraz figura Zmartwychwstałego pozostają przy ołtarzu przez cały okres paschalny.

Pozdrawiam serdecznie.

Ks. K. Konecki

7. Skłon przed ołtarzem

Pytanie:

Szczęść Boże ! Myślę, że ten temat pewnie był już nie raz tłumaczony, ale wciąż spotykam się z rozbieżnościami. Chodzi o gest liturgiczny podczas przechodzenia z jednej strony prezbiterium na drugą i mijania ołtarza i tabernakulum, które znajdują się na jednej linii. Mnie osobiście wydaje się, że podczas liturgii od momentu ucałowania ołtarza na początku aż do zakończenia tym samym gestem, to właśnie ołtarz jest najważniejszym miejscem i dlatego powinniśmy wykonać skłon w jego stronę, a nie przyklękać do tabernakulum. Niektórzy jednak księża, tłumaczą, że brak dokładnego uzasadnienia i oni wolą przyklęknąć przed realnym w tabernakulum Panem Jezusem, niż robić skłon o ołtarza, gdzie do momentu konsekracji nic się nie znajduje. Co robić?

Piotr Grabski

Odpowiedź:

OWMR 274 wyraźnie odpowiada na Pańskie pytanie. Czytamy tam : *Jeśli w prezbiterium jest tabernakulum z Najświętszym Sakramentem, kapłan, diakon i inni usługujący przyklękają po przyjściu do ołtarza i przed odejściem od niego, nie zaś podczas celebracji Mszy Świętej*. Ołtarz jest centralnym miejscem w kościele podczas

celebracji Mszy Świętej (por. KKK 1182, 1383), dlatego jemu należy oddawać cześć poprzez skłon (OWMR 275b).

Poza tym obecność Chrystusa w liturgii wyraża się na różne sposoby i jest ona stopniowana: 1. w zgromadzeniu liturgicznym, 2. w osobie celebransa, 3. podczas czytania słowa Bożego, 4. w sakramencie (KL 7). Stąd nie można mówić, że do momentu konsekracji *nie się nie znajduje*. Przez *nie* czy *coś* nie możemy mówić o obecności Chrystusa; wyrażamy się wtedy osobowościowo – *Ktoś*. Tym *Kimś* jest Chrystus objawiający się na różne sposoby w liturgii, jak wyżej wspomniałem.

Z pozdrowieniami w Chrystusie Panu

ks. Jacek Nowak SAC

8. Pierwszeństwo obchodów liturgicznych

Pytanie:

Bardzo proszę o udzielenie odpowiedzi wraz uzasadnieniem na następujące zagadnienia:

1. Z jakiego powodu uroczystość Zwiastowania Pańskiego została przeniesiona w roku 2013 z 25 marca na 8 kwietnia? Skoro 25 marca przypada na poniedziałek, a nie na niedzielę, z jakiego powodu zatem taka decyzja?

2. Proszę o potwierdzenie i podanie podstawy prawnej wraz z uzasadnieniem, iż w roku 2013 uroczystość Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała nie będą obchodzone.

Karolina Kowalska

Odpowiedź:

Ad 1. Dni Wielkiego Tygodnia mają pierwszeństwo przed wszystkimi innymi, nawet przed uroczystościami. Dlatego Zwiastowanie Pańskie przeniesione na poniedziałek po II Niedzieli Wielkanocy.

Ad 2. Niedziela ma pierwszeństwo przed świętami z wyjątkiem świąt Pańskich. 29 września – świętych Archaniołów jest świętem, dlatego świętujemy niedzielę.

ks. Czesław Krakowiak

9. Przyklęknięcie i ucałowanie ołtarza

Pytanie:

Czy w momencie przyścia procesji do prezbiterium błędem liturgicznym jest wykonanie zarówno przyklęknięcia, jako znak szacunku do Chrystusa ukrytego w tabernakulum w Najświętszym Sakramencie, jak i skłonu jako oddanie czci ołtarzowi? Czy może powinno być tak, że tylko kapłan w imieniu wszystkich zgromadzonych wierznych i posługujących całuje ołtarz, a pozostali tylko przyklękają przed tabernakulum?

Pozdrawiam i z góry dziękuję za odpowiedź

Marcin Murawski

Odpowiedź:

Ogólne wprowadzenie do Mszału rzymskiego (nr 274) wyraża się w tej kwestii bardzo jasno: jeśli w prezbiterium znajduje się tabernakulum z Najświętszym Sakramentem, kapłan, diakon oraz inni usługujący **przyklękają** po przyjsciu do ołtarza i przed odejściem od niego. Następnie kapłan i diakon w imieniu wszystkich zgromadzonych wiernych całują ołtarz. Jest to pocałunek Oblubienicy dany Oblubieńcowi na początku Ich świętego spotkania.

Pozdrawiam serdecznie.

Ks. K. Konecki

10. Skłon a przyklęknięcie**Pytanie:**

Uprzejmie proszę o odpowiedź, czy przechodząc przed tabernakulum – czytający lekcje lub wykonujący psalm – **klęka** czy czyni głęboki **skłon**?

Czytający lekcję wychodzi z ławki na kościele, i aby dojść do ambony – mija blisko siebie umieszczone: tabernakulum i ołtarz.

A jak ma się zachować, gdy wychodzi z nawy po stronie ambony, a więc nie będzie przechodzić koło tabernakulum ani koło ołtarza.

Podobnie wychodząc ze środkowej nawy – mija tylko ołtarz.

Pozdrawiam serdecznie i otaczam modlitwą

s. Patrycja OSB

Odpowiedź:

Zgodnie z normami *Ogólnego Wprowadzenia do Mszału rzymskiego* podczas sprawowania Eucharystii, przechodząc przed tabernakulum nie przyklękamy, ale czynimy głęboki skłon w kierunku ołtarza. Na czas sprawowania Najświętszej Eucharystii centrum celebracji, uwagi i duchowej grawitacji jest ołtarz, symbol Chrystusa i Jego miejsce Ofiary. Natomiast obecność Najświętszego Sakramentu w tabernakulum jest niejako na ten czas “zawieszona”. Gdy więc z racji wykonywanej posługi liturgicznej przechodzimy obok ołtarza, czynimy głęboki skłon, mimo że na osi świątyni znajduje się tabernakulum. Klękamy natomiast w takiej samej sytuacji po konsekracji. Pozdrawiam.

Ks. K. Konecki